

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
MİKRO VERİYE ERİŞİM VE KULLANIMI
HAKKINDA YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönerge, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından üretilen ve/veya yayımlanan istatistiklerin mikro verilerine, bilimsel amaçlı yapılacak araştırmalarda kullanılması kaydıyla, erişim ve kullanımına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönergedeki hükümler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından üretilen ve/veya yayımlanan istatistikleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 13 üncü ve 14 üncü maddesi ile Resmî İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 10 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Kurum: Türkiye İstatistik Kurumunu (TÜİK),
- b) Başkanlık: TÜİK Başkanlığını,
- c) Daire Başkanlığı: Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanlıklarını,
- d) YBDD Başkanlığı: Yayın ve Bilgi Dağıtım Daire Başkanlığını,
- e) Bölge Müdürlüğü: Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürlüklerini,
- f) Program: Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan ve Resmi Gazete'de yayımlanan Resmi İstatistik Programını (RİP),
- g) Resmi istatistik: Kurumda veya Programda yer alan konularda istatistik üretecek kurum ve kuruluşlar tarafından derlenen verilerin, kitle özelliklerini ortaya koymak amacıyla işlenmesi ile elde edilen bilgiyi,
- h) Mikro veri: Anket, idari kayıt ya da diğer kaynaklardan elde edilen, istatistikî birimin doğrudan tanımlanamayacak şekilde, isim, unvan ve adres gibi kimlik bilgisi silinmiş, vergi kimlik numarası vb. tanımlayıcı bilgisi değiştirilmiş kayıt düzeyindeki veriyi,
- i) Gizli veri: İstatistikî birimin doğrudan veya dolaylı bir şekilde sahip olduğu özellikleri ile birlikte tanınabilmesine ve bu şekilde bireysel bilgilerin açığa çıkarılmasına imkan sağlayan bireysel veya tablo halinde saklı tutulan veriyi,
- j) İlişkisel mikro veriler: Birbiriyle bağlantı kurulabilen iki ya da daha fazla mikro veri setini,
- k) Veri Araştırma Merkezi (VAM): Kurum dışına çıkmasına izin verilmeyen mikro verilerin analizi maksadıyla TÜİK Başkanlığı ya da Bölge Müdürlükleri binalarında araştırmacılara tahsis edilmiş çalışma alanlarını,
- l) DSİM: Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğünü,
- m) Meta veri: İstatistikî veriyi tanımlayan tüm bilgiyi,

- n) A Grubu Mikro Veri Seti: Sadece VAM’da erişimine izin verilen mikro verileri,
o) B Grubu Mikro Veri Seti: Dağıtımında kısıtlama olmayan mikro verileri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mikro Veriye Erişim

MADDE 5- (1) Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından üretilen ve/veya yayımlanan mikro verilere, aşağıda belirtilen kurum/kuruluşların araştırmacıları bilimsel amaçlı yapılacak araştırmalarda kullanılması kaydıyla ve Başkanlık izniyle erişebilir:

- a) Program kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlar,
- b) Türkiye’deki diğer resmi kurum ve kuruluşlar,
- c) Üniversite ve diğer yükseköğretim kurumları,
- d) Araştırma amaçlı kurulmuş enstitü ve diğer kuruluşlar,
- e) Türkiye’nin üyesi olduğu uluslararası kurum ve kuruluşlar,

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mikro Veri Setlerinin Oluşumu ve Erişim Yolları

MADDE 6- (1) Kurum tarafından bilimsel araştırmaları desteklemek için kayıtlardan mikro veri setleri üretilir. Başkanlık onayı ile kullanıma açılan bu veri setleri erişim yöntemlerine göre A ve B Grubu olarak sınıflandırılır.

(2) Araştırmacıların kullanabileceği A ve B Grubu mikro veri setleri Kurumun web sayfasında kamuoyuna duyurulur. Gerektiğinde Başkanlık tarafından mikro veri listesinde değişiklik yapılır.

(3) Başkanlık mikro veri setlerine ilişkin meta veriyi Kurumun web sayfasında yayımlar.

(4) Araştırmacının kullanmak istediği mikro veri setlerine yeni değişkenler eklenmesini talep etmesi halinde bu durum ilgili Daire Başkanlığı tarafından değerlendirilir, uygun görüldüğü takdirde mikro veri setinde gerekli düzenleme yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Erişim ve Kullanıma Yönelik Usul ve Esaslar

MADDE 7- (1) Mikro verilerin erişim ve kullanımı aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılır:

- a) Araştırmacı İnternet üzerinden “**Mikro Veri Talep Formu**”nu (EK-1) doldurduktan sonra dökümünü alarak bağlı olduğu kurum/kuruluştan onaylatır ve doğrudan ya da Bölge Müdürlükleri aracılığıyla Başkanlığa müracaat eder,
- b) Araştırmacının önerisi, “Değerlendirme Kurulu” tarafından incelenir ve 15 gün içinde YBDD Başkanlığı tarafından gerekli bilgilendirme yapılır.
- c) Müracaatın kabul edilmesi halinde, A Grubu mikro veriler için veri erişimi ve gizliliğine ilişkin gerekli şartları içeren “**Protokol**” (EK-2) Başkanlık ile araştırmacı ya

da bağılı bulunduğu kurum ya da kuruluş arasında imzalanır, B grubu mikro veriler için sadece araştırmacı “**Mikro Veri Kullanım Taahhütname**” sini (EK-3) imzalar.

d) Araştırmacının hatalı hesaplama sonucu elde ettiği bulgular, sadece araştırmacıyı bağlar.

e) Araştırmacı, çalışmadan elde ettiği sonuçları yayımlarken kullandığı Kurum mikro verilerini kaynak gösterir.

(2) Birinci fıkrada sıralanan usul ve esaslara ilave olarak, A Grubu mikro veri setleri için aşağıda yazılan usul ve esaslar uygulanır:

a) Araştırmacı mikro veri setleri ile ilgili çalışmalarını yalnızca VAM’da ve gözetim altında yapar,

b) Araştırmacı, araştırma sonuçlarını Kurum tarafından kontrol edilebilir bir dosya formatında hazırlar,

c) Araştırmacı, oluşturduğu sonuç tablolarında gizli veriye yer veremez,

d) Araştırma sonuçlarının gizli veri içerip içermediği ilgili Daire Başkanlığı/Daire Başkanlıkları tarafından kontrol edilmeden VAM dışına çıkarılmasına izin verilmez,

e) Kontroller, iki iř günü içinde yapılır. Gizli veri içeren bölümlerin tespit edilmesi halinde, sonuç tablolarının kullanılmasına izin verilmez. İki iř gününde kontrol işleminin tamamlanması mümkün olmayan tablolar için, kontrol işleminin tamamlanma tarihi araştırmacıya iletilir,

f) Araştırmacı, çalışmasının sonunda EK-4’te yer alan “**Mikro Veri Kullanımı Memnuniyet Anketi**”ni doldurur,

BEŐİNCİ BÖLÜM

VAM Çalışma Esasları ve Araştırmacının Yükümlülükleri

MADDE 8- (1) VAM’ın çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir:

a) Araştırmacı, çalışmasını yayımladığı takdirde bu tarihten itibaren en geç üç ay içinde bir kopyasını Kurum Kütüphanesine göndermekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğünü yerine getirmediği tespit edilen araştırmacının daha sonraki mikro veri kullanım talepleri karşılanmaz.

b) VAM’da verilen hizmetler Merkezde YBDD Başkanlığı, Bölge Müdürlüklerinde ise Bölge Müdürünün yetkilendirdiği birimlerin sorumluluğu altında ve mesai saatleri içerisinde yürütülür.

c) VAM bünyesinde Kurumun bilişim standartlarına uygun işletim sistemi ve yazılım yüklemesi yapılmış, ađ bağlantısı bulunmayan ve veri aktarımına imkan vermeyen bilgisayarlar ile hizmet verilir,

d) Araştırmacının, yapacağı analizler için Kurumun mevcut yazılımları dışında bir yazılım kullanmaya ihtiyaç duyması halinde, kendisine ait lisanslı yazılımın VAM’daki bilgisayara yüklemesi Kurum tarafından yapılır,

e) A Grubunda yer alan mikro veri setlerinin ilgili Daire Başkanlıklarından temin edilmesi ve VAM’larda kullanılması ile ilgili gerekli koordinasyon YBDD Başkanlığı tarafından sağlanır.

f) Protokol imzalamayan araştırmacının VAM’a girişine izin verilmez,

g) Araştırmacı, çalışmak istediği tarihler için önceden randevu alır. Randevular tam ya da yarım gün için alınır. Randevular gerektiğinde Kurum tarafından yeniden düzenlenir.

h) VAM’da sürekli olarak en az bir kurum görevlisi araştırmacılara nezaret eder.

i) Araştırmacının kullanım ücretinin belirlenebilmesi için araştırmacının çalıştığı saat, kullandığı kağıt, araştırmacıya verilen destek vb. gibi bilgiler günlük olarak “**Araştırmacı İzleme Formu**”na (EK-5) kaydedilir.

j) Araştırmacı, VAM’a getirdiği ya da götürdüğü herhangi bir dokümanı kurum görevlisine bildirir.

k) VAM’da bulunan ekipman dışında laptop, cep telefonu, fotoğraf makinesi, kayıt cihazı vb. herhangi bir cihazın kullanımına izin verilmez, bu eşyalar tahsis edilen dolaba konulur,

l) Araştırmacı, elektronik, fotografik, baskı, not alma vb. bir Şekilde veri setinin kaydını almak veya mevcut güvenlik önlemlerini aşmak amacıyla herhangi bir girişimde bulunamaz,

m)VAM açık olduğu süre içinde kamera ile izlenerek kayıt altına alınır, lüzumu halinde bu kayıtlara başvurulur,

n) Araştırmacının kullandığı bilgisayarın ekranı görevli personel tarafından izlenebilir.

MADDE 9- (1) Veri gizliliğinin ve/veya yönerge ve protokolde belirtilen Őartların, araştırmacı tarafından ihlal edilmesi durumunda, araştırmacı ve bağlı bulunduğu kuruma aşağıdaki yaptırımlar uygulanır:

a) İhlalin VAM’da yapılan çalışma esnasında belirlenmesi durumunda, araştırmacının mikro veriye erişimi engellenir ve yapılan protokol feshedilir,

b) İhlal araştırmacının bağlı bulunduğu kurumun yönetimine resmi yazı ile bildirilir,

c) 5429 sayılı Kanununun 14. Maddesine aykırılık nedeniyle aynı kanunun 53. Maddesinin ikinci fıkrasına göre işlem yapılmak üzere hukuki süreç başlatılır.

ALTINCI BÖLÜM

Değerlendirme Kurulu ve Görevleri

MADDE 10- (1) Mikro veri setlerinin kullanılacağı araştırma önerilerinin, bilimsel olup olmadığının bu Yönerge esasları doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla Başkanlıkça ilgili Daire Başkanlarından Değerlendirme Kurulu oluşturulur.

(2) Kurul yeleri ihtiyaç duyulması halinde Başkanlık dışından da görevlendirilebilir.

(3) Kurul Başkanlığını YBDD Başkanı yapar. Sekretarya görevi YBDD Başkanlığınca yürütülür.

(4) Kurul Başkanı, gelen müracaatın konusunu dikkate alarak kuruldan en az üç üyeyi davet eder. Kararlar yönergede belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda toplantıya katılanların oybirliği ile alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ücretlendirme

MADDE 11- (1) Verinin cretlendirilmesi DSİM Yönetim Kurulu Kararı doğrultusunda yapılır. Veri, “**Mikro Veri Fiyatlandırma Formu**” (EK-6) dahilinde ücretlendirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Raporlama ve Mikro Verilerin Güncellenmesi

MADDE 12- (1) YBDD Başkanlığı, bünyesinde VAM bulunan Bölge Müdürlüklerinden de bilgi temin ederek, mikro verilere erişim sağlayan araştırmacıların isim, adres, kurumu, kullandığı mikro veri seti/setleri, ödediği ücret, araştırma projesinin açıklaması ve sonuçların yer aldığı yıllık bir rapor hazırlar ve Başkanlığa sunar.

(2) YBDD Başkanlığı, mevcut mikro veri setlerine ilave olarak eklenebilecek yeni mikro veri seti olup olmadığını yıllık olarak veri üreten birimlere sorarak, varsa meta verisiyle birlikte hazır hale getirilmesini sağlar.

(3) YBDD Başkanlığı, VAM’da mevcut bulunan mikro verilerin güncel tutulmasını sağlar.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Yönerge, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı’nın onayını müteakip 01.09.2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Yönerge hükümlerini Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı yürütür.

EKLER:

EK-1: Mikro veri talep formu

EK-2: Protokol

EK-3: Taahhütname

EK-4: VAM’da Mikro Veri Kullanımı Memnuniyet Anketi

EK-5: Araştırmacı İzleme Formu

EK-6: Mikro Veri Fiyatlandırma Formu